



VANALINNA HARIDUSKOLLEEGIUM

TEATAJA

SÜNNIPÄEVALAPSED:

HANNA REIDAK 18.3

ANNELI SALUMAA 19.3

ELO SEPP 19.3

ENE MOON-PINSEL 23.3

PILLE-RIIN KASE 23.3

RASMUS PUUR 23.3

PIRET ARRO 24.3

SILJA UHS 24.3

REIN SOKK 25.3

MERIT PAIST 26.3

OMALOOMINGU-
KONKURSILE
ESITATUD TÖID
SAAB VEEL NÄHA
OKASROOSIKESES,
3. KORRUSEL
KUNI 30. MÄRTSINI!

*Philipp Johann Tüür, VHK 5.P, „Kolmapäev“***SELLES NUMBRIS**

Vanematekogu 15.03.23	2
Kontserdid.....	2
Õnnitlused.....	3
Emakeelepäev.....	3
Essee: sõna jõud.....	4

*Ida Rannik, VHK 5.T*

VANEMATEKOGU 15.03.23

1. 24. märtsi koostööpäeva kava. Tutvuti kavaga kooli-astmete kaupa. Katrin peab sisestama tegevused, mis on alates eilsest lisatud. Täiendatud kava saadetakse Consiliu-
mle kinnitamiseks e-kirja teel.

2. Juuni ja augusti plaanid. Vaadati üle üldised põhimõtted ja eelmiste aastate kogemuse põhjal ajaraamistik, mida vajame selle õppeaasta lõpetamiseks ja uue ettevalmistamiseks. Kõigepealt paneb gümnaasium oma tegevused paika, siis järgmised osakonnad. Nüüd peaks aineseksioonides juba algama ja juunini kestma ainete kaupa õppekava vastavusse viimine ajakohastatud riikliku õppekavaga. Seejärel saame kooli õppekava ühtlustada ning kooskõlla viia meie haridus- ja kultuurikontseptsiooni alustega ja pedagoogilise kontseptsiooniga. Augustis keskendume uuele õppeaastale.

3. Koolitus. Komplekteerunud on kolmas grupp A. Jakobsoni ärevushäirete-koolitusele. Lektori poolt pakutud

kuupäevadest valiti selle koolituse toimumise ajaks 7. juuni 2023. Kolme toimuva koolituse ulatuses vaatame osalejad üle ja vajadusel vahetame koolituspäevi nii, et õppeprotsess ei kannataks.

4. Õppekäigud

1) 10.K ja 11.K õppekäik Ida-Virumaale (Kuremäe klooster, Varnja palvela, Peipsimaa Pärimuskultuurikeskus jne.) toimub 22.-23.aprillil. Reisi orienteeruv maksumus 70€.

2) Kunstikooli traditsiooniline õppekäik Helsingi ja Stockholmist kunstimuseumidesse toimub 25.–27.mail. Reisi orienteeruv maksumus 40–60€.

3) Inseneeria õppelaager toimub Kallaste talus 12.–13. mail. Laagris osalevad 10.–12.R klassi õpilased.

4) 5. mail korraldatakse majandusharu klassidele majanduse päev.

5) Poistekooril toimub laulupeo ettelaulmine Rakveres 5. aprillil.

KONTSERDID

Esmaspäeval, 20. märtsil

kell 16.00 keelpilli 3. klassi aastakontsert Okasroosikese II korruse saalis

kell 17.00 keelpilli 4. klassi aastakontsert Okasroosikese II korruse saalis

Kolmapäeval, 22. märtsil

kell 17.30 pille tutvustav kontsert 1. klassile Okasroosikese I korruse saalis

Neljapäeval, 23. märtsil

kell 17.00 muusikakooli õpilaste kontsert Vanalinna Muusikamajas

Laupäeval, 25. märtsil

kell 12.00 Karmen Kääramehe viiuliõpilaste kontsert Okasroosikese I korruse saalis

Non omnis qui dicit mihi,
Domine, Domine,
intraabit in regnum caelorum:
sed qui facit voluntatem Patris mei ...
Mt 7:21

Linnamuusikud
ELUTANTS

Niguliste kiriku p. Antoniuse kabelis **22. märtsil kell 18:00** A.D.MMXXIII
Sissepääs muuseumipiletiga

ÕNNITLEME

• **Erik Zimin**, 10.R, osales 14. märtsil riikliku vene keele kui võõrkeele olümpiaadi lõppvoorus ning saavutas 81 punktiga 3. koha B2 tasemel! B2 on sügavamate teadmistega keeletase. Lisaks tunnustati Erik parimaks asjatundjaks vene keele grammatikas. Eriku õpetaja on **Marina Konovalova**. Palju õnne Erikule, tublile perele ja õpetaja Marinale! →

• Meie õpilane **Helena Raivo** (12.R) saavutas suurepärase tulemuse **UNESCO ühendkoolide Läänemere Projekti veebiviktoriinil**. Autasuks on võimalus osaleda tasuta rahvusvahelises laagris, mis toimub 31. juulist 5. augustini 2023 Helsinki Ülikoolile kuuluvas Tvärminne zooloogiajaamas. Laagri teemaks on Läänemere uurimine, kaitse, kestlik areng ja rahvusvahelised suhted. Õnnitleme edukat osalejat ja soovime põnevat laagrielamust!

• Pühapäeval, 12. märtsil toimus Eesti Muusikakoolide Liidu konkursi „**Parim noor instrumentalist 2023**” Tallinna eelvoor trompetistidele. VHK muusikakooli õpilastest saavutasid II koha **Lidia Aleksandra Põldmäe** ja **Pärtel Sarapu** (õp. **Taavi Kuntu**, klaverisaatja **Gerli Ild**). Diplomid saavutasid **Patrik Sarapu** (õp. Taavi Kuntu, klaverisaatja Gerli Ild), **Uku Valk** ja **Laur Kristjan Raik**. **Paul Koff** ja **Sander Koff** (MUBA) saavutasid I koha, **Kaarel Luikmel** (Tallinna Muusikakool) II koha. Palju õnne!

• Pühapäeval toimus **Eesti Meestelaulu Seltsi XIII üleestiline poiste-solistide võistulaulmise** Harjumaa ja Tallinna piirkonna võistlus.

I koha saavutas **Kristjan Jaago** (õp. **Kadri Hunt**, klaverisaatja **Tiiu Jürma**), II koha **Lucas Christopher Varema** (õp. **Zoja Herz**) ja **Karl Erik Aasa** (õp. Kadri Hunt ja **Alar Haak**, klaverisaatja **Evert Sundja**), III koha **Henri Liivak** (õp. **Elve Erm**), väga tublilt esines **Marek Ehasoo** (õp. **Jana Perens**, klaverisaatja **Tiiu Jürma**).

Raplamaa eelvoorus pälvis I koha **Paul Mihkel Maasalu**. Maakondlikud voorud toimusid 14 maakonnas ja kahes suuremas linnas ning kokku osales üle Eesti 550 laulu- poisid ja -noormehe.

Hoiame omadele pöialt 25.-26. märtsil Põhja-Eesti poolfinaalis!

• Emakeelepäeval jagati auhindu ja tänukirju **essee-konkursil „Sõna jõud ja keele vägi“** osalenutele. Konkursile saadeti 104 tööd 41 koolist. Žüriisse kuulusid Eesti Keele Instituudi, Eesti Emakeeleõpetajate Seltsi, Tallinna Ülikooli referent-toimetaja eriala ja Toimetaja tõlkebüroo esindajad. Töid hindasid ja preemiaid jagasid ka ka Euroopa Komisjoni Eesti esindus ja President Kaljulaidi Fond.

Auhinnalise 4. koha pälvis **Kärt Lapa** 10.H klassist (õpetaja **Maris Vaher**), suurepärase esseena märgiti ära ka **Toomas Kaare** (10.R) kirjutis (õpetaja **Sanne Haab**). Tänu kõikidele VHK-lastele, kes osalesid, ja palju õnne! Kärdi esseed saab lugeda siitsamast Teatajast, lk 4.



EMAKEELEPÄEV

Emakeelepäeva puhul toimus gümnaasiumis viktoriin. Võistkonnale tuli panna nimeks kas kõige ilusam eesti-keelne sõna, mõni tähelepanuväärne liitsõna, uudis- või unarsõna. Parimate nimede eest jagati eripreemiaid. Eesti keele õpetajad pidasid kõige õnnestunumaks järgmisi nimeleide: **Ööröövik**, **Sulalumi**, **Vikerlased**, **Armulauaveinikapike**, **Manivald**, **Tagavararehepeksumasin**, **Kuulilennuteetunneliluu**, **Öördaja**, **Jaak Kristjan Bettersen**, **Ilmaime**, **Sidekriips**.

SÕNA – LOOJA VÕI HÄVITAJA

KÄRT LAPA

Emakeelepäeva esseekonkursil „Sõna jõud ja keele vägi“ 4. koha pälvinud töö

Lapsepõlvest on mällu sööbinud eesti teada-tuntud vanasõna „Meest sõnast, hõrga sarvest“, mida pruukides kangastuvad mõtteis siiani pildid sõnapidamatule lapsele näppu viibutavatest täiskasvanutest. Samas meenutab üldteada tarkusesõna lisaks sõnaga lubatu täitmise tähtsusele ka teist tõika: öeldu väge nii kammitseda kui ka hoogu anda. Eesti rahvakeeleteadlane Mikk Sarv on seda rahvatarkust samamoodi mõtestanud: „Nii nagu härja sarvede külge kinnitatud ike tõmbab liikuma rasked koormad ja künnab üles kivised põllud, on ka öeldud sõnal suur jõud, mis võib luua või hävitada.“ Just selles peitubki keele ja selle moodustavate sõnade olemus.

Sõna saab vaadelda kui võimsat tööriista, mis aitab sepi stadu uuisildu. Sõnal on vägi kujundada nii üksik-inimese sidet iseenda sisemusega kui ka luua ühendust välismaailmaga. Sõnumi edastamisel ei piisa suhtumisest „üks pilk ütleb rohkem kui tuhat sõna“, kuna vaid sõna jõul pääseb sisemine mõte teisten. See suhtluskaaslane ei pea olema inimene: ka ülevamate jõududega ühenduse loomiseks on vaja vallandada keelepaelad, olgu siis sajatades – nagu Veljo Tormise muusika saatel „Raua needmises“ – või taevaisa poole palveid läkitades.

„Ei saa mitte vaiki olla,
lauluviisi lõpeta’ –
vaikimine oleks vale,
sunniks südant lõhkema.“

Need värsid Anna Haava luuletusest ilmestavad sõna väge tunde- puhangutes selgemaid piire luua: sõna abil saab suunata mõtteis mõlkuva aistingusse, piiritleda kogetut selgemalt. Nagu luuletaja mõtiskleb, siis tundmused ei mõjuta sealjuures ainult ümbritsevad, vaid ka kõnelejat ennast. Sõna aitab suhestuda lausujal omaenda tunnetega, mida võib olla muudmoodi rinnust keeruline vabastada.

Nagu öeldakse, käivad õnn ja õnnetus käsikäes. Sõnas võib peituda ka laastav vägi. Sõnaga saab tekitada suurt kahju – sellisel juhul muutub see tööriistast justkui relvaks, mis võib vaheda teraga inimsuhetesse sügavaid kiile lüüa. Vihakõnega on võimalik lüüa inimeste vahele ääretu lõhe, ärgitada neid üksteise vastu seisma. Maailma ajaloos jagub ohtralt näiteid sõna hävitavast võimust. Äärmustesse kalduv pahatahtlik kõneleja võib külvata haavatavasse pinnasesse seemnetena sõnu, mis metsikult vahades äärmisel juhul lausa inimsuse põrmu tallavad. Olgu selleks muserdatud rahvahulka raevule küttev Mussolini, Hitler või Stalin – kõik need isevalitsejad kasutasid sõna hävitavat väge oma võimuahnust tulvil kolduste ellu viimiseks. Sõimusõnadega ülekallatuna pidid juudid, mustanahalised ja kväärid – ning muud tagakiusatud vähemused – teise maailmasõja ajal vihalõõma keerises manalateed sammuma. Kõige selle taga olid pahatahtlikud inimesed, kes kuritarvitasid sõna võimu ja tekitasid sellega korvamatut kahju.

Sõna jõul saab ka keel kui sõnade kogumik inimesi üheks põimida või lahutada. Keel on teatavasti vahend, mis aitab sõnaga muuta mõtted meeleliselt tajutavaks: ühises keeles tekib side suhtlejate vahel, ja see omakorda hõlbustab mõttekaaslaste või -vastaste leidmist. Ilmekas näide inimhingede ühendamisest on Eesti kui iseseisva riigi võrsumine, mille seemne poetasid mulda ärkamisaja valjuhäälsed eestvedajad eesotsas Jannseni ja Koidulaga. Just eesti keel isamaalistes kõnedes, lauludes ja luuletustes oma ergutava võluga oli see, mis kannustas rahvast ühiselt priiuse poole pürgima. Hoopis vastupidi ilmestab keele siduvat jõudu kurvastav Uurali rahvaste vähenemine: soomeugri rahvaste keeli tõrjuval Venemaal, kus ei soosita põlisrahvaid – seega ka nende rahvuse alustala ehk keelt –

väheneb 2020. aasta rahvaloenduse üllitatud tulemuste põhjal üha kiiremini ka end soomeugrilaseks pidavate inimeste arv. Inimeste lahutamine ilmneb teravalt Eesti haridussüsteemis, kus vene- ja eesti-keelsed õpilased on selgelt eraldatud: haridusasutused jagunevad enamasti ükskeelseteks. Keel on sel juhul lahutaja, laste napi lävimise ning üha suurema kaugenemise põhjustaja.

Vahepeal üritatakse suures hirmus kurjust ennetada – ega suusoojaks „kurja kaela kutsumast“ ei manitseta. Sõna väe pelgamine avaldub peidusõnades, mida kasutatakse endas pahatahtlikku võimu kätkevate sõnade asemikena. „Manalateele astuma“ ongi üks elav näide sellest, kuidas surm sõnadesse panduna võib paista hirmutavana. Kartlikkus tõestab sõnades tajutavat võimu, isegi kui pelglikkus tobedana tunduda võib. Mõni eriti kartlik võib aga üldse sõna kasutamisele käe ette panna. Nii keelati Vana-Roomas kõnekunsti õpetamine: seesugune piiramine näitab, et sõnal on jõudu ja mõju. Riigiametnikud kartsid, et kõnekunsti valdamine rajaks teistelgi tee võimuni, mida uutele ametnikele niisama käest anda ei raatsitud.

Hobusega on nii, et kui too juba ikkese on pandud, siis ta soolasambana ei oota ega ise oma tööpõldu ei vali. Uuele hoo sisse lükkamine või olemasoleva laastamine jääb inimeselooma valida. Kõneleja peab oma sõna väe suuna ise otsustama: ei tarvitse Jaan Imeliku kombel, käed rüpes, asjal omasoodu kulgeda lubada või otust mõne sarviktaati meenutava pealehakkaja langetamiseks jätta.